

Klimaatneutraal in

Een beetje duurzame ondernemer weet hoeveel CO2 zijn bedrijf uitstoot. Wie zijn voetafdruk berekent, ziet in één oogopslag waar je energie en kosten kunt besparen.

Tekst **Loek Kusiak** Illustratie **Pepijn Barnard/Art Associates**

De voetafdruk is niet meer en niet minder dan een nulmeting van emissies die bijdragen aan de klimaatverandering. Deze meting is de opmaat naar maatregelen in de bedrijfsvoering om emissies en afvalstromen te reduceren.

‘Een CO2-voetafdruk’, zegt adviseur duurzaamheid Bouke Bruinsma van KWA-Bedrijfsadviseurs, ‘kan dienen als indicator voor de emissies die vrijkomen bij een individueel product of bedrijf, wanneer partners in de keten daar om vragen. Zoals de overheid die duurzaam wil inkopen, of ProRail, dat bij aanbestedingen een eigen CO2-prestatieladder hanteert voor aannemers.’

Met een CO2-voetafdruk kan een onderneming ook als geheel zijn emissies in kaart brengen. Bruinsma raadt MKB-bedrijven aan om hiermee te beginnen. ‘Het is een blauwdruk van je organisatie, met eenheden als: ik stoot jaarlijks X ton CO2 uit. Het bedrijf kan zich dan met anderen vergelijken en streven naar reducties en lagere energiekosten.’ Is het maken van de voetafdruk een complex iets? Nee, zegt Bruinsma, dat hoeft het niet te zijn als bedrijven netjes hun data registreren en ieder jaar actualiseren. Een aantal tips waarmee de MKB-ondernemer aan de slag kan. ■ PEPPER

TIPS: ZO VERKLEIN JE JE CO2-VOETAFDruk IN 7 STAPPEN

1. Weet welke emissies relevant zijn

Het Greenhouse Gas (GHG)-protocol, een internationale standaard voor het opstellen van een CO2-voetafdruk, onderscheidt drie bronnen van emissies ('scopes') die bedrijven moeten rapporteren. Scope 1 omvat alle directe uitstoot van eigen activiteiten, zoals gas- en dieselgebruik, warmtekrachtinstallaties, ovens, verkeer met vrachtwagens en emissies van koelmiddelen. Scope 2 omvat indirecte emissies door opwekking van aangekochte elektriciteit of stoom. Stoom klinkt misschien naar de negentiende eeuw, maar er zijn nog steeds bedrijven die werken met stoominstallaties en stoomketels, zoals papierfabrieken en bierbrouwerijen. Scope 3 gaat over indirecte emissies van bijvoorbeeld uitbesteed goederenvervoer, afvalverwerking, vliegreizen, woon-werkverkeer en ingekochte materialen.

2. Verzamel zo accuraat mogelijk gegevens

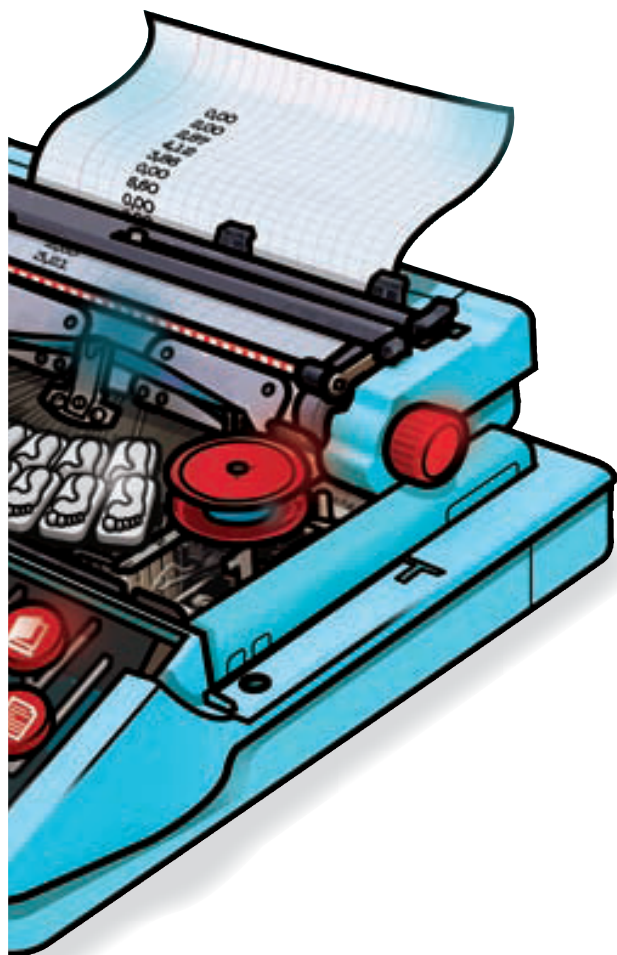
Het motto is: zo eerlijk en volledig mogelijk meten, maar jezelf niet verliezen in details. De hoeveelheid gas, elektra en diesel (scope 1 en 2-emissies) die in één jaar is verbruikt, is te herleiden uit de administratie van meterstanden en kilometerstanden, uit facturen, tankpassen en andere registraties van levering door energie- en brandstofleveranciers.

3. Focus niet op in de keten gedeelde emissies

Emissies onder scope 3 vallen niet onder de eigen operationele processen, maar onder die van ketenpartners. De ervaring leert dat het lastig is deze gegevens boven water te krijgen. Ketenpartners willen niet overvoerd worden met niet-gestandaardiseerde vragenlijsten. Ze denken ook dat hun inspanningen voor de emissierapportage niet terugverdiend zullen

een handomdraai

PRAKTISCH

worden. Verder is er de vrees dat met rapportages ook interne kostcijfers naar buiten komen. Wil je deze emissies toch enigszins inventariseren, beperk je dan tot gemaakte kilometers in het woon-werkverkeer, met vliegvluchten, huurauto's, enzovoort. Of de hoeveelheid verbruikt papier en inkttoners. Daar zijn wel kentallen van emissies per eenheid product bekend.

4. Reken met kentallen

Goede kentallen voor CO₂-equivalenten zijn essentieel voor de betrouwbaarheid van de voetafdruk. Aan de hand van kentallen is het totaalverbruik per energiebron om te rekenen in tonnen emissies. Zo komt bij 5,3 kilometer autorijden 1 kilo CO₂ vrij, hetzelfde als bij 0,7 kilowatt elektriciteitsverbruik. Vliegen binnen Europa: circa een halve kilo CO₂ per persoon per kilometer. Eén kilo kunststofafval voor hergebruik scheelt

2,6 kilo CO₂, vergeleken met verbranding. Deze kentallen zijn van Agentschap NL, maar ook CE Delft, CBS en buitenlandse instituten leveren kentallen. Verder kunnen tools als de Carbon Manager en andere rekenmodellen van bureaus als KWA-Bedrijfsadviseurs en BECO het MKB-bedrijf helpen bij de indeling van het energiegebruik per scope en de omrekening naar kentallen. Adviseurs kunnen ook schattingen maken van emissies waar het bedrijf de data niet van beschikbaar heeft.

5. Benchmark je CO₂-emissies met die van anderen

Een CO₂-voetafdruk krijgt pas waarde als je de uitkomst kunt relateren aan emissies van anderen. Want wat zegt bijvoorbeeld de claim: 'Mijn park met leasewagens heeft een emissie van 100 ton?' Is dat zuinig, of niet?

CO₂-voetafdrukken omgerekend naar kentallen bieden een mogelijkheid voor een vergelijking van het energieverbruik. Steeds meer brancheorganisaties leveren dergelijke voetafdrukken aan hun leden. Duik ook eens in milieujarverslagen en andere publieke rapportages van collega-bedrijven. Die kunnen interessante informatie bevatten waarmee een bedrijf zijn eigen emissies kan vergelijken en duiden. Via veel websites zijn de energielabels te achterhalen voor de energieprestaties van gebouwen, tot op de vierkante meter, en verschillende typen auto's.

6. Begin met eenvoudig haalbare doelstellingen

Kijk vooral naar die emissies waarop je direct, zonder al te grote investeringen, invloed kunt uitoefenen om ze te verminderen of te compenseren. Voorbeelden zijn het tegengaan van weglekken van koelmiddelen en perslucht van machines, de isolatie van hallen of gebouwen, het vervangen van stookolie voor verwarming, het stimuleren van reizen per openbaar vervoer, het opvolgen van tips uit het programma Het Nieuwe Rijden, het beperken van vliegvluchten en het inkopen van groene stroom.

7. Blijf geloofwaardig voor de buitenwacht

Vermijd *green washing* met nietszeggende keurmerken en koop duurzaamheid niet met veel bombarie af. CO₂-compensatie door de aanplant van bomen is een goedkope manier om in één keer klimaatneutraal te worden. Maar het oogt weinig geloofwaardig als er verder niets verandert in het bedrijf. Zie CO₂-compensatie als sluitpost. Begin zelf met kleine stappen en kijk ook eens wat concurrenten doen.

Geld voor CO₂-compensatie kun je beter spenderen aan het verduurzamen van je eigen bedrijfsvoering. Andere tip: participeer als MKB-bedrijf in de CO₂-rekening van Milieu Centraal. Dat koopt emissierechten op in Europese CO₂-handel, waardoor rechten vernietigd worden.